

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 80/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Sžf 57/2011 a sp. zn. 8 Sžf 58/2011 a jeho rozsudkami z 27. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti JUDr. Ing. K. M. vedené pod sp. zn. Rvp 14251/2012 a sp. zn. Rvp 14252/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 14251/2012.

2. Sťažnosti JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 17. decembra 2012 telefaxom a 18. decembra 2012 predložením originálu doručené sťažnosti JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Sžf 57/2011 a sp. zn. 8 Sžf 58/2011 (ďalej aj „napadnuté konania“) a jeho rozsudkami z 27. septembra 2012 (ďalej aj „napadnuté rozsudky“).

Zo sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 14251/2012 vyplýva, že Daňový úrad K. (ďalej len „daňový úrad“) rozhodnutím sp. zn. 695/231/88641/09 z 9. novembra 2009 uložil sťažovateľovi pokutu podľa § 35 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o správe daní“) v sume 363,90 € z rozdielu dane z pridanej hodnoty určenej správcom dane podľa pomôcok za zdaňovacie obdobie marec 2001. Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) rozhodnutím sp. zn. I/223/7524-45091/2010/992517-r zo 16. apríla 2010 rozhodnutie daňového úradu na základe odvolania sťažovateľa potvrdilo. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu daňového riaditeľstva žalobu o jeho preskúmanie Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý svojím rozsudkom č. k. 7 S 13873/2010-40 z 24. augusta 2011 žalobu zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžf 57/2011 z 27. septembra 2012 rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Zo sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 14252/2012 vyplýva, že daňový úrad rozhodnutím sp. zn. 695/231/88649/09 z 9. novembra 2009 uložil sťažovateľovi pokutu podľa § 35 ods. 1 písm. c) zákona o správe daní v sume 275,50 € z rozdielu dane z pridanej

hodnoty určenej správcom dane podľa pomôcok za zdaňovacie obdobie november 2001. Daňové riaditeľstvo rozhodnutím sp. zn. I/223/7524-45099/2010/992517-r zo 16. apríla 2010 rozhodnutie daňového úradu na základe odvolania sťažovateľa potvrdilo. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu daňového riaditeľstva žalobu o jeho preskúmanie krajskému súdu, ktorý svojím rozsudkom č. k. 7 S 13876/2010-79 z 24. augusta 2011 žalobu zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Sžf 58/2011 z 27. septembra 2012 rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

U sťažovateľa bola vykonaná daňová kontrola týkajúca sa dane z pridanej hodnoty za 13 zdaňovacích období, pričom medzi týmito zdaňovacími obdobiami boli aj marec 2001 a november 2001. V súvislosti s vykonávaním týchto daňových kontrol správca dane vydal 13 platobných výmerov, ktorými vyrubil sťažovateľovi daň z pridanej hodnoty za jednotlivé zdaňovacie obdobia. Sťažovateľ podal proti uvedeným platobným výmerom odvolania, o ktorých daňové riaditeľstvo rozhodlo tak, že rozhodnutia potvrdilo. Sťažovateľ podal proti všetkým 13 rozhodnutiam daňového riaditeľstva žaloby o ich preskúmanie krajskému súdu. Krajský súd všetkých 13 žalôb zamietol. Proti všetkým rozhodnutiam krajského súdu sa sťažovateľ odvolal, pričom v 5 prípadoch najvyšší súd rozhodnutia krajského súdu potvrdil.

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 118/08 z 10. decembra 2009 rozhodol o sťažnosti podanej sťažovateľom proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo KS 43/2006 z 27. septembra 2006, ktorým tento potvrdil rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa proti rozhodnutiu o jeho námietkach proti postupu zamestnancov správcu dane pri výkone daňovej kontroly. V tomto náleze ústavný súd považoval za neprípustný zásah do práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy skutočnosť, že daňová kontrola bola uňho vykonávaná zamestnancami iného než miestne príslušného správcu dane bez toho, aby na to boli splnené zákonné podmienky. Riadiac sa uvedeným právnym názorom ústavného súdu najvyšší súd v ďalších 8 veciach rozhodol o odvolaniach sťažovateľa tak, že rozsudky krajského súdu o zamietnutí žalôb proti rozhodnutiam daňového riaditeľstva o potvrdení platobných výmerov o vyrubení dane z pridanej hodnoty za jednotlivé

zdaňovacie obdobia zmenil tak, že tieto rozhodnutia zrušil a veci vrátil daňovému riaditeľstvu na ďalšie konanie. V súvislosti s daňovou kontrolou a na jej základe vydanými platobnými výmery nastal právny stav, keď z 13 vydaných rozhodnutí bolo 8 v rámci súdneho prieskumu zrušených pre nezákonnosť daňovej kontroly, ktorá ich vydaniu predchádzala, a 5 týchto rozhodnutí nebolo dosiaľ zrušených, keďže k vydaniu súdnych rozhodnutí v konaniach podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) došlo pred vydaním označeného nálezu ústavného súdu.

Podľa názoru sťažovateľa napadnutými rozsudkami a postupom najvyššieho súdu v napadnutých konaniach mu bolo odopreté základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože konajúce súdy nezohľadnili základnú povinnosť štátnych orgánov vykladať zákony v súlade s ústavou a neposudzovali rozhodnutie daňového riaditeľstva so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažností ďalej uviedol:

„Prvostupňový súd a Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, vychádzali zo skutočnosti, že právnym základom rozhodnutia o uložení pokuty sťažovateľovi bolo právoplatné rozhodnutie o určení rozdielu dane uvedenej v daňovom priznaní sťažovateľa a zistenej správcom dane. Obidva súdy poukázali na to, že toto rozhodnutie nebolo zrušené, je právoplatné, a so zreteľom na túto skutočnosť nebrali do úvahy argumenty sťažovateľa, ktorý poukazoval na to, že platobný výmer o vyrubení dane z pridanej hodnoty je rozhodnutím, ktorému predchádzal postup, ktorým bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...

Nie je... možné, aby súdy v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmavali rozhodnutia správnych orgánov, len z hľadiska toho, či tieto konajú v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a nebrali zreteľ na to, či konanie v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon je zároveň konaním na základe Ústavy SR a v jej medziach... V predmetnej veci sa súdy oboch stupňov zaoberali rýdzo formálnymi podmienkami zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Nezaoberali sa však tým, či toto rozhodnutie bolo výsledkom činnosti správnych orgánov konajúcich na základe ústavy a v jej medziach.

So zreteľom na skutočnosti uvádzané v žalobe, aj v odvolaní sťažovateľa, nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že žalobca sa tak v žalobe, ako aj v odvolaní, domáhal zohľadniť skutočnosť, že platobný výmer, ktorý bol právnym základom preskúmaného rozhodnutia o uložení pokuty, bol vydaný v dôsledku postupu porušujúceho právo sťažovateľa zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

Sťažovateľ v odvolaní poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 118/08 z 10. decembra 2009. ... citovaným nálezom Ústavný súd SR vyslovil porušenie práva sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR z dôvodu nezákonného zloženia kontrolnej skupiny vykávajúcej daňovú kontrolu u sťažovateľa, ktorá prechádzala vydaniu platobného výmeru o vyrubení dane z pridanej hodnoty, aj v súdnej veci. “

Sťažovateľ v sťažnostiach tvrdí, že „poukázal aj v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach v druhovo identickej veci, týkajúcej sa uloženia pokuty z rozdielu dane určenej správcou dane za iné zdaňovacie obdobie. Išlo o rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S 19691/2010-81 zo dňa 13. 1. 2011, v ktorom tento súd tak ako v ďalších rozsudkoch v druhovo identických veciach vedených na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6 S 19691/2010 a pod sp. zn. 6 S 19687/2010 zrušil rozhodnutie žalovaného – Daňového riaditeľstva SR, ktorým toto potvrdilo rozhodnutia správcu dane o uložení pokút sťažovateľovi za rôzne zdaňovacie obdobia. Vo všetkých označených konaniach vydaniu rozhodnutia o uložení pokuty predchádzali právoplatné platobné výmery, ktorými správca dane vyrubil sťažovateľovi daň z pridanej hodnoty za to-ktoré zdaňovacie obdobie. ... (sťažovateľ, pozn.) považuje za nemožné, aby tak žalovaný správny orgán, ako ani súd, nijakým spôsobom nereflektovali skutočnosť, že rozhodnutie o uložení pokuty je výsledkom konania začatého daňovou kontrolou, ktorej výkon bol zásahom do práva sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 ústavy SR. Tak prvostupňový, ako ani odvolací súd, sa s týmto argumentom sťažovateľa nijakým spôsobom nevysporiadali. “

Sťažovateľ v sťažnostiach poukázal aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 39/2011 z 1. decembra 2011, ktorým v druhovo identickej veci (rozhodnutie o uložení pokuty za iné zdaňovacie obdobie pri rovnakom skutkovom a právnom základe)

bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa zmenený tak, že rozhodnutie daňového riaditeľstva potvrdzujúce rozhodnutie daňového úradu o uložení pokuty bolo zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa JUDr. Ing. K. M.

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva zakotvené v článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 57/2011 a (rozsudkom) sp. zn. 8 Sžf 58/2011 zo dňa 27. 9. 2012 a postupom, ktorý mu (im) predchádzal porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok (rozsudky) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 8 Sžf 57/2011 a sp. zn. 8 Sžf 58/2011 zo dňa 27. 9. 2012 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použije sa na konanie pred ústavným súdom primerane Občiansky súdny poriadok.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 14251/2012 a sp. zn. Rvp 14252/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľa, rozhodol

ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými rozsudkami

Predmetom sťažností je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Sžf 57/2011 a sp. zn. 8 Sžf 58/2011 a jeho rozsudkami z 27. septembra 2012.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Zo sťažností možno vyvodit', že podľa sťažovateľa spočíva porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy najmä v spôsobe, akým v jeho veciach najvyšší súd interpretoval a následne aplikoval príslušne ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku týkajúce sa správneho súdnictva, predovšetkým § 250i ods. 1 prvú vetu OSP, podľa ktorého „Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.“. V tejto súvislosti sťažovateľ predovšetkým namieta, že všeobecné súdy neprihliadali pri rozhodovaní v jeho veciach na skutočnosť, že „*platobný výmer, ktorý bol právnym základom preskúmvaného rozhodnutia o uložení pokuty, bol vydaný v dôsledku postupu porušujúceho právo sťažovateľa zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR*“.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému

právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Najvyšší súd v napadnutých rozsudkoch predovšetkým uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmajúc napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako i obsah súdneho a administratívneho spisu v rozsahu odvolania, ktorým žalobca nenamietá vecnú správnosť rozhodnutí daňových orgánov ani dôvod a výšku uloženej pokuty, konštatuje, že sa možno stotožniť s právnym názorom krajského súdu premietnutom do enunciátu a odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP). Krajský súd správne posúdil skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania prvostupňového a druhostupňového správneho rozhodnutia, na základe ktorého, s prihliadnutím na relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne zákonné podmienky zakladajúce povinnosť správcu dane na uloženie spornej pokuty (§ 35 ods. 1 písm. c) zákona o správe daní), žalobu bez priznania náhrady trov konania zamietol.»

Za týchto okolností postupovali správca dane ako i žalovaný správne a v súlade so zákonom, keď vydali napadnuté rozhodnutia, nakoľko takýto postup im vyplýval

z kogentnej administratívnej normy (§ 35 ods. 1 písm. c) zákona o správe daní a poplatkov). V tejto súvislosti prvostupňový súd taktiež správne poukázal na zákonnú možnosť zrušenia uloženej pokuty (§ 35 ods. 19 zákona o správe daní a poplatkov) v prípade, ak by bolo rozhodnutie ukladajúce žalobcovi daňovú povinnosť určenú podľa pomôcok neskôr zrušené. Uvedený postup zostal zachovaný aktuálne účinnou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 155 ods. 12 daňového poriadku. Najvyšší súd považuje tvrdenia žalobcu, že platobné výmery v ôsmich prípadoch určenia DPH za kontrolované zdaňovacie obdobia boli zrušené, za účelové bez podpory v obsahu spisového materiálu, nakoľko zrušené boli len rozhodnutia žalovaného druhostupňového správneho orgánu, ktorými boli platobné výmery potvrdené. Samotné platobné výmery zostali v platnosti. Po preskúmaní predloženého spisového materiálu, postupu a rozhodnutiu krajského súdu najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami žalobcu. Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli v odvolacom konaní zistené. Tieto boli z veľkej časti totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní, a s ktorými sa krajský súd náležite zaoberal. Na margo žalobcom namietaného nezákonného zloženia kontrolnej skupiny, najvyšší súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. II. ÚS 159/2011-19 z 13. apríla 2011, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžo/101/2010 z 26. októbra 2010 ako zjavne neopodstatnenú. Uvedeným rozsudkom Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5 S/54/2005 z 22. februára 2006 tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky č. I/223/6132-40962/2005/991545-r z 27. júna 2005 a vec vrátil žalovanému na nové konanie a rozhodnutie. Zrušeným rozhodnutím žalovaný nevyhovел námietke žalobcu zo dňa 30. mája 2005 proti postupu zamestnanca správcu dane (predstaveného – riaditeľa Daňového úradu K.) vo veci určenia kontrolnej skupiny. Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp. zn. 5 Sžo/101/2010 z 26. októbra 2010 ohľadne zákonnosti postupu príslušných štátnych orgánov správy daní pri určení kontrolnej skupiny, Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí, č. k. II. ÚS 159/2011-19 z 13. apríla 2011 nespochybnil, ba naopak,

vyjadril, že predmetný názor najvyššieho súdu nevykazuje nedostatky v zásade popierajúce účel a význam vykladaného a aplikovaného relevantného zákonného predpisu.»

V nadväznosti na citované ústavný súd považoval ďalej za potrebné poukázať na § 219 ods. 2 OSP, na ktorý sa odvoláva aj najvyšší súd, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd sa stotožnil s odôvodnením krajského súdu obsiahnutým v jeho rozsudkoch sp. zn. 7 S 13873/2010 z 24. augusta 2011 a č. k. 7 S 13876/2010-79 z 24. augusta 2011, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 OSP, a s prihliadnutím na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd považoval za potrebné poukázať na relevantné časti citovaných rozsudkov krajského súdu.

V rozsudkoch sp. zn. 7 S 13873/2010 a sp. zn. 7 S 13876/2010 z 24. augusta 2011 krajský súd predovšetkým uviedol:

«Z obsahu administratívneho spisu správcu dane a žalovaného jednoznačne vyplýva, že v čase vydania rozhodnutia správnym orgánom prvého stupňa o uložení pokuty žalobcovi podľa § 35 ods. 1 písm. c) zákona č. 511/1992 Zb., a tiež v čase vydania druhostupňového rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorým bola pokuta pre žalobcu potvrdená, bolo právoplatné a vykonateľné „základné“ rozhodnutie Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky..., ktorým bol potvrdený platobný výmer o určení rozdielu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie... (marec a november 2001, pozn.) žalobcovi ako platiteľovi dane, z ktorého správne orgány oboch stupňov vychádzali pri uložení pokuty.»

V zmysle svojej doterajšej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Právne hodnotenie sťažovateľových vecí realizované najvyšším súdom v napadnutých rozsudkoch však nemožno považovať za svojvoľné ani zjavne neodôvodnené či vychádzajúce zo zjavného omylu v skutkových, resp. právnych otázkach. Nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutých rozsudkov presvedčil, že najvyšší súd sa s námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho odvolaniach z 13. októbra 2011) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v napadnutých konaniach dostal odpovede na všetky podstatné okolnosti posudzovaných vecí. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Z podstatnej námietky sťažovateľa, podľa ktorej najvyšší súd postupoval formalisticky (zaoberal sa len formálnymi podmienkami zákonnosti), je v danom prípade zrejmé, že sťažovateľ nesúhlasí s aplikáciou § 250i prvej vety OSP, podľa ktorej je pri

preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého správneho rozhodnutia. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, nemožno v zásade hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Všeobecné súdy totiž nemajú na výber, či budú postupovať podľa platných a účinných procesno-právnych noriem, ale sú povinné podľa týchto právnych noriem postupovať. V okolnostiach prípadu najvyšší súd nielenže rešpektoval platnú procesnú normu vychádzajúc pri preskúmaní zákonnosti napadnutých rozhodnutí zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase vydania týchto rozhodnutí, ale pri svojom rozhodovaní prihliadal aj na reálnu existenciu možností reparovať zásah do práv sťažovateľa dotknutých príslušnými rozhodnutiami daňových orgánov, keď poukázal na znenie § 155 ods. 12 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“), v zmysle ktorého orgány daňovej správy vydajú nové rozhodnutie o pokute v prípade, ak by bola suma rozdielu dane alebo suma nároku podľa osobitných predpisov upravená novým právoplatným rozhodnutím správcu dane.

S prihliadnutím na uvedené je ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd v oboch posudzovaných veciach rozhodol aplikujúc zákonnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom. Vychádzajúc zo skutočnosti, že podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov a nie je ani oprávnený nahrádzať výklad všeobecných súdov vlastným právnym výkladom (pokiaľ účinky napadnutého rozhodnutia sú ústavne akceptovateľné), nemohli za daných okolností existovať dôvody na to, aby ústavný súd v posudzovaných veciach rozhodol tak, ako navrhoval sťažovateľ.

Ani prípadná rozdielnosť judikatúry najvyššieho súdu v otázke ukladania pokút orgánmi daňovej správy podľa daňového poriadku, resp. pred jeho účinnosťou podľa zákona o správe daní (sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/39/2011 z 1. decembra 2011 v inej jeho právnej veci) ešte neznamená, že najvyšší súd rozhodol arbitrárnym, a teda ústavne neakceptovateľným spôsobom. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [napr. z rozsudku Beian v. Rumunsko (č. 1)

zo 6. decembra 2007] vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému [v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (porovnaj napr. IV. ÚS 209/2010)]. K rozdielnej judikatúre, prirodzene, dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu (podobne IV. ÚS 463/2012).

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01). Preto, ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno takéto ich postupy hodnotiť automaticky ako porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (III. ÚS 376/09). Judikatúra totiž nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to aj pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen dopĺňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená za splnenia povinnosti najvyššieho súdu pristupovať k zmene judikatúry nielen opatrne a zdržanlivo (t. j. výlučne v nevyhnutných prípadoch opodstatňujúcich prekročenie princípu predvídateľnosti), ale tiež s dôkladným odôvodnením a presvedčivým vysvetlením takéhoto postupu (m. m. IV. ÚS 226/2012). Najvyšší súd v odôvodnení napadnutých rozhodnutí podľa názoru ústavného súdu logickým a ústavne akceptovateľným spôsobom poukázal

na aktuálnu procesnoprávnú úpravu, ktorá vytvárala priestor aj na taký postup najvyššieho súdu, aký zvolil pri rozhodovaní o odvolaniach sťažovateľa.

Keďže sťažovateľovi nebolo postupom (a ani rozhodnutiami) vo veci konajúcich všeobecných súdov odňaté právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánu verejnej správy súdom a ani samotný sťažovateľ nepredložil žiadne relevantné dôkazy preukazujúce opak, ústavný súd dospel k záveru, že medzi posudzovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala reálne dospieť k záveru o ich porušení. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutých rozsudkov najvyššieho súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosti odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnostiach.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013